

ਪੁਲਪਿਟ ਵਾਸਤੇ ਸਲੀਬ

(ਮੱਤੀ 27:46 ; ਲੂਕਾ 23:34-46 ;
ਯੂਹੰਨਾ 19:25-30)

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਦਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਲੀਬ ਦੇ ਪੁਲਪਿਟ ਤੋਂ ਗਲਗਥਾ ਦੇ ਚੈਪਲ (ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭਵਨ/ਗਿਰਜਾ) ਵਿਚ, ਪਸਾਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨ, ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਤੇਤੀ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।¹

ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਮਰ ਰਹੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਸੀ; ਇਕ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ (ਸਟੀਫ਼ਨ) ਸੀ।² ਇਸਰਾਏਲ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੀ; ਮੂਸਾ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਮਸੀਹੀਅਤ ਲਈ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਕਲਵਰੀ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ 'ਚੋਂ' 'ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਸਰਗਮ' ਲਿਖੀ ਹੈ ਓਵੇਂ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਹੋਰ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ।

ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਾੜ, ਛੱਤ, ਕਿਸਤੀ ਅਤੇ ਖੂਹ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਪਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ, ਪਰ ਸਲੀਬ ਵਰਗਾ ਪੁਲਪਿਟ ਉਹਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਨਾ ਤਾਂ ਮਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੀ, ਨਾ ਖੋਪੜੀ ਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਇਆਂ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਮੰਡਲੀ ਅਤੇ ਨਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸੱਤ ਵਚਨਾਂ ਜਾਂ ਕਲਮਿਆਂ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਉਪਦੇਸ਼।

ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਵਚਨ: “ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ” (ਲੂਕਾ 23:34)

ਸਲੀਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਲੂਸ ਦੇ ਕਲਵਰੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ, ਯਿਸੂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਤਲਾਂ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਕੀਤੇ-ਉਹ ਹੱਥ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਦੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹੱਥ ਜਿਹਨਾਂ ਚੋਂ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਬਰਕਤਾਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਥੋੜਿਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੇਠੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਨਾਲ ਵੱਜ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਠੱਕ ਦੀ ਇਕ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਬਰ ਵੀ ਕੰਬ ਗਿਆ, ਉਹਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਇਕ ਟੋਏ ਵਿਚ ਗੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਪੁਲਪਿਟ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਲੀਬ ਤੇ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਮਾਫੀ ਦੇ ਸਨ: ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਭਈ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ’’ (ਲੂਕਾ 23:34)। ਯਿਸੂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਲਮਾ, ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰ ਸੰਗਤੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਦੁਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਮੌਤ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਦਰਦਨਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੁਸ਼ਟ ਮਨਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦਰਦ ਨਾਲ ਪਾਗਲ ਹੋ ਕੇ, ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ, ਹਾੜ੍ਹੇ ਕੱਢਦੇ, ਸਰਾਪ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬੁੱਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ।

ਯਿਸੂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਉਹਦਾ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਉਹਦੇ ਸਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਰੁੱਖ ਵਾਂਗ ਜਿਹੜਾ ਉਹਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਕੁਹਾੜੀ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ, ਤੂੰ ਮੈਥੋਂ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੀ ਦਇਆ ਹਟਾ ਲੈ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਹਟਾਈ!’’

ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਯਿਸੂ ਨੇ ਮਾਫੀ ਬਾਰੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ:

ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕਰਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ, ਜਿਵੇਂ ਅਸਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਰਜ਼ਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ। ... ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿਓ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਰਗੀ ਪਿਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਮਾਫ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਮਾਫ ਨਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਤਾ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਅਪਰਾਧ ਮਾਫ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ (ਮੱਤੀ 6:12, 14, 15) ।

ਤਦ ਪਤਰਸ ਨੇ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ, ਮੇਰਾ ਭਾਈ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਮੇਰਾ ਪਾਪ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਾਂ ? ਕੀ ਸੱਤ ਵਾਰ ਤੀਕਰ? ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸੱਤ ਵਾਰ ਤੀਕਰ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ ਪਰ ਸੱਤਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੁਣਾ ਤੀਕਰ। ... ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਮੇਰਾ ਸਵਰਗੀ ਪਿਤਾ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮਾਫ ਨਾ ਕਰੋ (ਮੱਤੀ 18:21, 22, 35) ।

ਪਰ ਮਾਫੀ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਲੀਬ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਕੇ ਵਿਖਾਇਆ।

ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲੂਕਾ 23:34 ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਆ ਅਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ, ਜੋ ‘‘ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਕ੍ਰਿਆ’’ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ਹੈ ‘‘ਪਰ ਯਿਸੂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ...’’ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ...’’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਈ ਵਾਰ ਕਹੇ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਖੋਪੜੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।’’ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਵੇਲੇ, ਉਹਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ! ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।’’ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਲੀਬ ਖੜੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।’’ ਜਦ ਭੀੜ ਉਹਨੂੰ ਤਾਅਨੇ ਮਾਰ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ! ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।’’ ਜਦ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਸੀਣ ਰਹਿਤ ਚੋਗੇ ਲਈ ਗੁਣੇ ਪਾਏ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ! ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।’’

ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੀ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ! ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।’’

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਪਿੰਤੋਕੁਸਤ ਦੇ ਦਿਨ ਤਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਤੌਬਾ ਕਰਕੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 38)। ਇਸ ਵੇਲੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕੁਝਤਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਯਿਸੂ ਵਰਗੇ ਬਣਨਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਨੂੰ ਸਤਾਉਂਦੇ ਹਨ ਦੁਆ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ (ਮੱਤੀ 5: 44)!

ਉਮੀਦ ਦੇ ਵਚਨ: ‘‘ਮੇਰੇ ਸੰਗ’’ (ਲੂਕਾ 23:39-43)

ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਉੱਥੇ ਹਨ; ਸਲੀਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਠੱਠੇ ਕਰਦੀ ਭੀੜ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਚਿੱਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ‘‘ਇਸ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ! ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮਸੀਹ ਹੁਣ ਸਲੀਬੋਂ ਉੱਤਰ ਆਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖੀਏ ਅਤੇ ਪਰਤੀਤ ਕਰੀਏ!’’ (ਮਰਕੁਸ 15: 31ਅ, 32ੳ)। ਮਰਕੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਲੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਸਨ’’ (ਮਰਕੁਸ 15: 32ਅ)।

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ, ਇਕ ਡਾਕੂ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੇ ਉਹਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਫੂਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਨੂਰ ਨੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਦੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ’’ ਦੇ ਢੰਗ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਡਾਕੂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ:

ਉਹਨਾਂ ਬੁਰਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਟੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਇਕ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਹਣਾ ਮਾਰਿਆ, ਭਲਾ ਤੂੰ ਮਸੀਹ ਨਹੀਂ ਹੈਂ? ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਬਚਾ! ਪਰ ਦੂਜੇ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਝਿੜਕ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਕੀ ਤੂੰ ਆਪ ਇਸੇ ਕਸ਼ਟ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਉਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਦਾ ਫਲ ਭੋਗਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਹ ਨੇ ਕੋਈ ਔਗੁਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਹੇ ਯਿਸੂ ਜਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਵੇਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਤ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਅੱਜ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਸਵਰਗਲੋਕ ਵਿਚ ਹੋਵੇਂਗਾ (ਲੂਕਾ 23:39-43)।

ਸਲੀਬ ਤੇ ਵੀ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਯਿਸੂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਜਾੜ ਵਿਚ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ³ (ਮੱਤੀ 4:8, 9)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਅਖੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦੀ ਗੱਲ ਭੁਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਸੀ (ਮੱਤੀ 16:21-23)। ਹੁਣ ਜਦ ਯਿਸੂ ਮਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਇਕ ਡਾਕੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸਲੀਬ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉੱਤਰਨ ਲਈ ਲਲਕਾਰਿਆ।

ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਦੋ ਹੀ ਵਿਕਲਪ ਸਨ: ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਚੁਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਚੁਣਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ: “ਭਲਾ, ਤੂੰ ਮਸੀਹ ਨਹੀਂ ਹੈਂ? ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਬਚਾਅ!” (ਲੂਕਾ 23:39)। ਇਸ ਡਾਕੂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਢੰਗ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ: “ਜੇ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈਂ ਤਾਂ ਕਹੋ ਜੇ ਇਹ ਪੱਥਰ ਰੋਟੀਆਂ ਬਣ ਜਾਣ” (ਮੱਤੀ 4:3)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਦੇ ਮਸੀਹ ਹੋਣ 'ਚ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।” ਇਹ ਫ਼ਾਇਦੇ ਲੈ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਕਿ ਤੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹੀ ਹੈਂ!” ਏ. ਟੀ. ਰੌਬਰਟਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਡਾਕੂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ “ਜੇਲ੍ਹ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਰਗੀ” ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਕੂ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋੜ ਦੇਵੇ!

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ: “ਹੇ ਯਿਸੂ! ਜਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਵੇਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰੀਂ” (ਲੂਕਾ 23:42)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ “ਸਲੀਬ ਤੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਜਿੱਤਣ” ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੀ! ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਤੇ ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਮੁਜਰਮ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ; ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਇਕ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ! ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਤਾਜ ਦੇ ਥਾਂ ਉਹਨੇ ਇਕ ਸ਼ਾਹੀ ਮੁਕਟ ਵੇਖਿਆ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਫੱਟੜ ਜਿਸਮ ਤੇ ਸੁੱਕੇ ਰਹੇ ਲਾਲ ਲਹੂ ਨੂੰ, ਉਹਨੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਰਮਚੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ।

ਇਹਨਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਫੇਰ ਅਪੂਰਣ ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ

ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਬਲੀਦਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਯਾਨੀ ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਸ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦੇ ਕੰਨ ਖਾ ਲਏ ਸਨ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦਾ ਉਮੀਦ ਵਾਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੀ: ‘ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਤ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਅੱਜ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਸਵਰਗਲੋਕ ਵਿਚ ਹੋਵੇਂਗਾ’ (ਆਇਤ 43)।

ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘ਉਸ ਡਾਕੂ ਵਾਂਗ ਬਚਾਏ ਜਾਣ’ (ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ, ਬਿਨਾਂ, ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ⁵) ਬਾਰੇ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਡਾਕੂ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ⁶ ਸੀ; ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਅਧੀਨ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਅਧੀਨ (ਕੁਲੱਸੀਆਂ 2: 14; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 16, 17)।⁷ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਅਧੀਨ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16: 16)।

ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ, ‘ਮਰਨ ਲੱਗਿਆ ਬਚਾਏ ਜਾਣ’ ਬਾਰੇ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਇਸ ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਤੇ ਇਹਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ’ (ਮੱਤੀ 20: 1-16) ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 10:30 ਵਜੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ!’

ਫਿਰ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਸ ਦੇ ਵਚਨ ਕਿਵੇਂ ਹਨ? ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਉਮੀਦ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਡਾਕੂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ‘ਸਤ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਆਮੀਨ’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਆਮੀਨ! ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ! ਮੈਂ ਮਰਾਂਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਵਰਗਲੋਕ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦਵਾ ਸਕਾਂ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗਾ!’ ਪੂਰੇ ਸਵਰਗ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੂਜਾ, ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਮੀਦ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਬੇਆਸ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰ ਕੋਈ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕੂ ਨੇ ‘ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮੰਗਿਆ, ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਲੱਭਿਆ, ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹੀ ਖੜਕਾਇਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।’ ਜੇ ਡਾਕੂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਪਾਪੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰਹੇ ਹੋਵੋ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸ ਮੁਜਰਮ ਨਾਲੋਂ ਭੈੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਲੀਬ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੈ (ਲੂਕਾ 23: 41)।⁸

ਨਾਲੇ ਉਮੀਦ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਅਜੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅਜੇ ਤਕ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਾ ਦਿਓ। ਜੇ ਡਾਕੂ ਲਈ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਮੀਦ ਹੈ! ਮਸੀਹ ਲਈ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਾਮੁਮਕਨ ਨਹੀਂ ਹੈ!

ਇਕੱਲੇਪਨ ਦੇ ਵਰਨ: “ਵੇਖ, ਤੇਰਾ ਪੁੱਤਰ !” (ਯੂਹੰਨਾ 19:25-27)

ਕਲਵਰੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਖੜੇ ਸਭ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਠੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਇਹ ਸਭ ਵੇਖ ਕੇ ਦੁਖੀ ਸਨ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਲੀਬ ਦੇ ਮੁੱਢ ਉਹਦੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਮਾਸੀ ਕਲੋਪਾਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਰੀਅਮ ਅਤੇ ਮਰੀਅਮ ਮਗਦਲੀਨੀ ਖਲੋਤੀਆਂ ਸਨ’ (ਯੂਹੰਨਾ 19:25)। ਆਇਤ 26 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਯੂਹੰਨਾ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਸਨ:

ਤਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਜਿਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕੋਲ ਖਲੋਤੇ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘ਹੇ ਬੀਬੀ ਜੀ, ਅੱਠ ਵੇਖ ਤੇਰਾ ਪੁੱਤਰ। ਫਿਰ ਉਸ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘ਅੱਠ ਵੇਖ ਤੇਰੀ ਮਾਤਾ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਵੇਲਿਓਂ ਉਹ ਚੇਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 19:26, 27)।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕਈ ਸਬਕ ਸਿੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਯਿਸੂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ, ‘ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣਿਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਣੇ ਲਈ ਅੱਗੋਂ ਹੀ ਤਰੱਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬੇਪਰਤੀਤੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬੁਰਾ ਹੈ’ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:8)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਭਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਸਨ,⁹ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਜਿੰਮਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਹਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।¹⁰

ਫਿਰ, ਬੇਸ਼ਕ ਯਿਸੂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨੇ ਉਹਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਸਵਰਗ ਦੀ ਰਾਣੀ’ ਜਾਂ ‘ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਾਂ’ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਉਹਨੇ ਉਹਨੂੰ ‘ਹੇ ਬੀਬੀ’ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਇਹ ਉਹਦੇ ਲਈ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸੀ¹¹-ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਹ ਲਗਾਅ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ-ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਇਲਾਹੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਰੀਅਮ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਕਲਵਰੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਮਰੀਅਮ ਜਾਂ ਯੂਹੰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਯਿਸੂ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਫੇਰ ਇਸ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖੋ। ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਪਿਆਨ ਸੀ, ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ। ਸਿਮਓਨ ਨੇ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ‘ਸਗੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤੇਰੀ ਜਿੰਦ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਫਿਰ ਜਾਵੇਗੀ’ (ਲੂਕਾ 2:35)। ਮਰੀਅਮ ਦੀ ਜਿੰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਫਿਰੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਕਈ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਉਸੇ ਵੇਲੇ¹² ਉਹ ਚੇਲਾ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ’ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਅਮ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਯੂਹੰਨਾ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲੀ,¹³ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਕਿੱਥੇ

ਛੱਡਿਆ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਇਕ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ *ਇਕੱਲੇਪਨ* ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹਦੇ ਸਵਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹਟਾ ਲਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਪਾਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੋਣਾ ਸੀ!

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇਪਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਹੋਇਆ ਸੀ!

ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਵਰਨ: “ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ?” (ਮੱਤੀ 27:46)

ਸੀਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਗਲਗੱਥਾ ਤੇ ਇਕ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹਨੇਰਾ ਛਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਯਿਸੂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੁਕ ਗਿਆ। ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਸਹਿਮ ਗਈ ਸੀ। ਡਰ ਅਤੇ ਭੈਅ ਹਰ ਮਨ ਤੇ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਸਲੀਬਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਹਟਕੋਰੇ ਅਤੇ ਕੁਰਲਾਹਟ ਨਾਲ ਹੀ ਭੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਨਿੱਕਲੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਟੁੱਟ ਗਈ। “ਅਰ ਤੀਏ ਕੁ ਪਹਿਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਿਆ ਕਿ ‘ਏਲੀ-ਏਲੀ ਲਮਾ ਸਬਕਤਾਨੀ?’” (ਮੱਤੀ 27:46)। ਇਹ ਜ਼ਬੂਰ 22 ਵਿੱਚੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਨ (ਆਇਤ 1)। ਮੱਤੀ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਤੈਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ?’ (ਆਇਤ 46)।

“ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ” ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਦਰਦਨਾਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਇਕ ਮਿਸ਼੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ: ‘ਛੱਡ ਦੇਣਾ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਤਿਆਗਣਾ’; ‘ਹੇਠਾਂ’ ਜੋ ਹਾਰ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ‘ਵਿਚ’ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਛੱਡਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਹਨੂੰ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਜਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਭੇਤਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯਸਾਯਾਹ 59: 1, 2 ਵਿਚ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 21 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ‘ਸਾਡੀ ਖਾਤਰ ਪਾਪ ਠਹਿਰਾਇਆ’ ਗਿਆ। ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਸਾਡੀ ਖਾਤਰ ਪਾਪ’ ਬਣ ਕੇ, ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲੈ ਲਈ। ਪਾਪ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਗੇ ਜਾਣਾ ਹੈ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1: 9)!

ਯਿਸੂ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ? ਮੱਤੀ 27: 46 ਇਸ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਵਰਗ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਕ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਅ ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆ ਗਿਆ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਿਆ। ਉਹਨੇ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਠੁਕਰਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ

ਸਹਿਆ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਲੀਬ ਤੇ ਗਿਆ, ਪਰ ਸਫ਼ਰ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਉਹ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਗੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਵੀ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ!

ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਕਦੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਯਿਸੂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਿਆ? ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਨਾ ਪਿਆਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ ਯਿਸੂ ਸਲੀਬ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਭ ਪਾਪੀਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਅਬਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਉਹ ਸੀਮਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਸੀਮਿਤ ਬੋਝ ਕਿਵੇਂ ਝੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ‘‘ਦੇ ਉਸ ਦਾਨ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ’’ ਉਹਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9: 15)।

ਬਕੇਵੇਂ ਦੇ ਵਚਨ: ‘‘ਮੈਂ ਤਿਹਾਇਆ ਹਾਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 19:28)

ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤਕ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਛਾਇਆ ਰਿਹਾ। ਸਲੀਬ ਦੇ ਲਾਗੇ ਖੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਧੁੱਪ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੇਗੀ। ਅਖ਼ੀਰ, ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਛੁੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਨਿੱਕਲ ਆਇਆ। ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਹੁਣ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੁਰਖਵਾਚਕ ਪੜਨਾਓਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ‘‘ਇਹ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਭਈ ਹੁਣ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋਣ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਮੈਂ ਤਿਹਾਇਆ ਹਾਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 19:28)।

ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਧੀਰਜ ਹੈ! ਮੈਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਉਸ ਅਸਹਿ ਪੀੜ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ ਬਾਰੇ ਹੀ ਦੱਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ! ਯਿਸੂ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ: ‘‘ਮੈਂ ਤਿਹਾਇਆ ਹਾਂ।’’ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਿੰਨਤ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਸਿੱਧੀ ਜਿਹੀ ਹਕੀਕਤ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾਸ ਅਤੇ ਲਹੂ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਲਗਦੀ ਸੀ (ਮੱਤੀ 4:2; ਯੂਹੰਨਾ 4 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ਇਸੇ ਲਈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਪਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਦੁਰਬਲਤਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਦਰਦੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ... ਇਸ ਲਈ ਆਓ, ਅਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲੀਏ ਭਈ ਅਸੀਂ ਦਇਆ ਪਰਾਪਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਰਪਾ ਪਾਈਏ ਜੋ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4: 15, 16)।

ਪਰ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਹਿਮ ਸ਼ਬਕ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਤਦ ਕਹੇ ਜਦ ਉਹਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ‘‘ਹੁਣ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 19:28)। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਸਲ ‘ਚ ਨਰਕ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਜੀਭ ਤਾਲੂ ਨਾਲ ਲੱਗ

ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਹੇ ਗਏ ਸਨ।¹⁴ ਪਾਪ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬੜੇ ਨਰਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ। ਉਹਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਕ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਵਿਜੇਤਾ ਦੇ ਸਨ, ਲੰਮੀ ਦੌੜ ਦੌੜਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਜਿਹੜਾ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਸ ‘ਪਾਣੀ’ ਹੀ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ।

ਫਤਹਿ ਦੇ ਵਚਨ: “ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ” (ਯੂਹੰਨਾ 19:30)

ਫਤਹਿ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਲਈ ਮੰਚ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਲੀਬ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਨਿਕਲੇਗਾ ਤਾਂ ਯੂਹੰਨਾ 19:30 ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ: ‘ਸੋ ਜਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਿਰਕਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਆਖਿਆ, ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ...’।

‘ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ’ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੂਲ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ: *telestai* (ਟੇਟੇਲਿਸਟਾਈ)। ਇਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਹੈ!’ ‘ਟੇਟੇਲਿਸਟਾਈ’ ਕਿਸਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਜਦ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਐਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ, ਕਿ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਪੁਕਾਰ ਉੱਠਦਾ, ‘ਟੇਟੇਲਿਸਟਾਈ! ਟੇਟੇਲਿਸਟਾਈ!’ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਲਾਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੇਂਟਰ ਜਾਂ ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਸੰਗਮਰਮਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਮੂਰਤੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਫੁੱਟ ਪਿਛਾਂਹ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਹਨੂੰ ਸਲਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਹਨੂੰ ਲਗਦਾ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਆਖਦਾ, ‘ਟੇਟੇਲਿਸਟਾਈ, ਟੇਟੇਲਿਸਟਾਈ!’ ਇਹੀ ਸ਼ਬਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਰਤਿਆ: ‘ਟੇਟੇਲਿਸਟਾਈ!’ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਸੀ। ਸਲੀਬ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ‘ਚ, ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ‘ਯਿਸੂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬੇਕਾਰ ਗਿਆ ਹੈ,’ ਪਰ ਯਿਸੂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘ਇਹ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ!’

‘ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ’ ਕਹਿ ਕੇ ਯਿਸੂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਕਰਨ ਆਇਆ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਕਰਨ ਆਇਆ ਸੀ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5:17)। ਉਹਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਹੁਣ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15, 16; 10:9)। ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:14); ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਸ ਹੁਕਮ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:1-11); ਸਤਵੇਂ ਦਿਨ ਦਾ ਸੱਬਤ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:16)।

ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ, ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ! ਯਸਾਯਾਹ 53:6 ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ: ‘ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੇਡਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਭੁੱਲੇ ਫਿਰਦੇ ਸਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜੇ, ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਦੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲੱਦੀ।’ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:6 ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ: ਉਹਨੇ ‘ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 5:9 ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ: ‘ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਇਕ

ਨਵਾਂ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਤੂੰ ਉਹ ਪੋਥੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਜੋਗ ਹੈਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਕੋਹਿਆ ਗਿਆ ਸੈਂ, ਅਤੇ ਤੈਂ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਗੋਤ, ਭਾਖਿਆ, ਉੱਮਤ ਅਤੇ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਦੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਲਿਆ।’

ਇਕ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਜੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜਦ ਜਾਰਜ ਫ੍ਰੈਂਡ੍ਰਿਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ, ‘ਦ ਮਸਾਯਾਹ’ ਮੁਕਾ ਲਈ, ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।’ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸੰਗੀਤ ਰਚਨਾ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੀ ਸੀ ਜੇ ਕੋਈ ਉਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਗਾ ਨਾ ਪਾਉਂਦਾ। ਯਿਸੂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਡਰਦੇ ਅਤੇ ਕੰਬਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ’ ਕਰੀਏ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:12)।

ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਵਰਨ: “ਤੇਰੇ ਹੱਥੀਂ” (ਲੂਕਾ 23:46)

ਦੁਖਾਂਤ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ; ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿਣੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ‘ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਚਿੱਲਾ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੇ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥੀਂ ਸੌਂਪਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ’ (ਲੂਕਾ 23:46)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਿਲਾਤੂਸ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਐਨੀ ਛੇਤੀ ਕਿਵੇਂ ਮਰ ਗਿਆ (ਮਰਕੁਸ 15:44)।¹⁵ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ‘ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨੂੰ ਫੇਰ ਲਵਾਂ। ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਥੋਂ ਖੋਹੰਦਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੈਂ ਆਪੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ’ (ਯੂਹੰਨਾ 10:17, 18)। ਮੌਤ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ; ਉਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾ ਭਰ ਲਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਸਿਰ ਨਿਵਾ ਕੇ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ’ (ਯੂਹੰਨਾ 19:30ਅ)-ਜੋ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਗਸਟਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਉਹਨੇ ਚਾਹਿਆ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੇ ਚਾਹਿਆ।’

ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਿਆਂ ਹੋਇਆ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਹੇ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥੀਂ ਸੌਂਪਦਾ ਹਾਂ’ (ਲੂਕਾ 23:46)। ਯਿਸੂ ਮੌਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਜੇ ਮੌਤ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੌਂਪ ਦਈਏ!

ਸਾਰ

ਸਲੀਬ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ, ਉਮੀਦ, ਇਕੱਲੇਪਨ, ਕਸਟ, ਥਕੇਵੇਂ, ਫ਼ਤਹਿ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਬਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਬਕਾਂ ਤੋਂ ਫ਼ਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ

ਨਾਲ ਜਿਹਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਆਪਣਾ ਸਬੰਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ: 'ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਸੱਭੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪਹਿਨ ਲਿਆ।'

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਮਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜੇ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲੇ' (ਲੂਕਾ 9:23)। ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਭ ਲਈ ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵਾਂਗੇ!

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਾਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ²ਦਾਉਦ ਚੌਥਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2 ਸਮੂਏਲ 23:1)। ³ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹੀ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। 'ਕਈ ਥਾਂ, '... ਜੇ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ⁴ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ 'ਸਾਬਤ' ਕਰਨ ਲਈ ਸਲੀਬ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ⁵ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕੂ ਦੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ 'ਚ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਪਰ 'ਸਵਰਗਲੋਕ' ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ 'ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ' ਹੈ। ਇਹ 'ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਗੋਦ' (ਲੂਕਾ 16:23) ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਤਾਲ ਲੋਕ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਧਰਮੀ ਲੋਕ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਪਤਾਲ (ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਅਦਿੱਖ ਅਵਸਥਾ) ਵਿਚ ਗਿਆ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:27, 31)। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਯਿਸੂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਓਸੇ ਦਿਨ' ਡਾਕੂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਹੋਣਾ ਸੀ। ⁷ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਓਵੇਂ ਹੀ 'ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਡਾਕੂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ' ਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਾਤ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਕੱਢਣ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਡਾਕੂ ਦੀ ਮਨਬਦਲੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਔਖੀ ਹੈ: ਉਹ ਉਸ ਵਕਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਆਇਆ ਜਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨੇ ਮਸੀਹਾ ਬਾਰੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਉਸ ਵਕਤ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਦ ਦੂਜੀ ਹਰ ਅਵਾਜ਼ ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਭ ਉਹਨੇ ਉਸ ਅਸਹਿ ਪੀੜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੀ ਉਹਦੇ ਦਿਲੇ ਦਿਮਾਗ ਉੱਤੇ ਛਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੋਈ ਓਵੇਂ ਹੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ 'ਜਿਵੇਂ ਡਾਕੂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ'! ⁸ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਸਲੀਬ ਬਰੱਥਾਸ ਦੀ ਹੀ ਬਣਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਡਾਕੂ ਜ਼ਰੂਰ ਉਹਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਦੇ ਨਾਇਬ। ਬਰੱਥਾਸ ਵਾਂਗ, ਉਹ ਵੀ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਗੇ (ਯੂਹੰਨਾ 18:40; ਲੂਕਾ 23:19)। ⁹ਯੂਹੰਨਾ 7:5. ਭਾਵੇਂ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤਕ ਉਹਦੇ ਭਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:14)। ¹⁰ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਿਤਾ, ਯੂਸਫ਼ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਯੂਸਫ਼ ਦਾ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

¹¹ਅੱਜ ਕਈ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ 'ਔਰਤ' ਸ਼ਬਦ ਨਿਰਾਦਰ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ¹²ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ 'ਝੱਟ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਰਕਲੇ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ 'ਓਸੇ ਘੜੀ ਤੋਂ' ਹੈ। ¹³ਮਰੀਅਮ ਲਈ ਸਲੀਬ ਲਾਗੇ ਰਹਿਣਾ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਖੀਰ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਉਹਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਮੇਲ ਤੋਂ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਮੇਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਸੀ। ¹⁴ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ 'ਨਰਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਹੀ' (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:7-9)। ¹⁵ਕਿਉਂਕਿ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅੰਗ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੋਕ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮਰਦੇ ਸਨ। ਦੋ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਮਾਰਨ ਲਈ, ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ (ਯੂਹੰਨਾ 19:31 ਤੋਂ), ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਉੱਪਰ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਔਖ ਹੋਵੇ।

ਕਦੇ ਨਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਮਸੀਹ

ਓਰੇਨੋਟਸ, ਜਾਂ ਰੂਈਨ, ਜਾਂ ਹੁਡਸਨ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਪਹਾੜਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜਿਹੀ ਚੱਟਾਨ ਵਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਚੱਟਾਨ ਉੱਥੇ ਦੀ ਉੱਥੇ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਉਹਦੇ ਹੇਠ ਵਗਣ ਵਾਲਾ ਦਰਿਆ ਹਰ ਪਲ ਆਪਣੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਚਸ਼ਮਾ ਵੀ, ਜੋ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਨਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀ ਉਸ ਯੁਗਾਂ ਦੀ ਚੱਟਾਨ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦਾ ਹੈ।

ਮੈਕਾਰਟਨੀ'ਸ ਇਲਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ
ਕਲੈਰੰਸ ਈ. ਮੈਕਾਰਟਨੀ